

Peter Glas, Unie van Waterschappen

'Steeds vaker samen optrekken'

Per 1 januari neemt Peter Glas na zes jaar afscheid als voorzitter van de Unie van Waterschappen (UvW). Hoe kijkt hij terug op die periode, en dan met name op de samenwerking met de drinkwaterbedrijven? Een exitgesprek met een man die al sinds 1983 'in het water' werkt, en voorlopig nog even doorgaat.

Peter Glas was als voorman van de Unie altijd zeer zichtbaar: gaat hij dat missen na 1 januari aanstaande?

Glas: 'Het zijn van dijkgraaf of voorzitter van de UvW is geen 9-tot-5-baan. Een week heeft zevenmaal 24 uur en daarbinnen doe je het werk dat moet worden gedaan. Ik ben sinds 2003 watergraaf van Waterschap De Dommel en ben daar gezegend met een zeer flexibel Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur. Dus toen ik in 2010 voorzitter van de Unie werd, hebben we een werkbaar oplossing ontwikkeld. Maar, even afgezien van uitzonderlijke en zwaarwegende omstandigheden: het eigen waterschap gaat natuurlijk vóór! Ik ben onlangs opnieuw voor zes jaar benoemd tot watergraaf van De Dommel en verheug me enorm op de uitdagingen die we daar de komende periode gaan oppakken.'

Ziet u verschil in de manier van samenwerken van waterschappen en drinkwaterbedrijven tussen het moment dat u aantrad en tegenwoordig?

Glas: 'De algehele situatie in Nederland Waterland is de afgelopen tien, vijftien jaar sterk veranderd. Het eerste decennium van deze eeuw was een turbulente tijd: structuurdiscussies, fusies bij de waterschappen en grote bezuinigingsopgaven vanuit de rijksoverheid hielden de gemeoeders bezig. De gemeenten, de waterschappen en de drinkwaterbedrijven moesten in totaal 450 miljoen euro gaan besparen in de waterketen, zoals vastgelegd in het Bestuursakkoord Water.'

Constructieve samenwerking

'We hebben even gezocht naar de beste manier om dat aan te vliegen, maar ik denk dat we erin zijn geslaagd om een gezamenlijke

uitdaging te maken van iets, dat eerst vooral werd gezien als probleem. Samen ergens de schouders onder zetten bevordert de onderlinge verstandhouding, die de afgelopen jaren volgens mij dan ook flink is verbeterd. We werken inmiddels constructief samen op uiteenlopende terreinen.'

Op welke punten is een gezamenlijke lobby van de waterschappen en de drinkwaterbedrijven effectief?

Glas: 'We hebben een positieve gezamenlijke agenda ontwikkeld, met onderwerpen die te maken hebben met de grote ketens rondom de watercyclus. Op dossiers zoals watervervuiling door medicijnresten, nitraten en gewasbeschermingsmiddelen bestaan er gedeelde zorgen. De drinkwaterbedrijven en de waterschappen zijn het niet altijd 100% eens, en dat hoeft ook niet. Maar we hebben wel goed door wáár onze belangen parallel lopen. Daar kunnen we dus allebei ons voordeel mee doen, want samen kom je altijd verder. We zien dat er lokaal en regionaal steeds meer wordt samengewerkt, en dat we vooral ook bestuurlijk vaker samen optrekken. Discussies worden met open boeken gevoerd en er zijn geen verborgen agenda's. Een mooi voorbeeld is het gezamenlijke bureau dat onze belangen in Brussel behartigt.'

Zijn er onderwerpen waarop de samenwerking nog kan worden geïntensiveerd?

Glas: 'Ik zie nog mogelijkheden op het gebied van terugwinnen van grondstoffen en energie uit water. De waterschappen zijn – veelal afzonderlijk – bezig met initiatieven zoals de Energiefabriek en de Grondstoffenfabrieken. De drinkwaterbedrijven hebben dat cen-

traal geregeld in de Reststoffenunie. Ik denk dat er redenen zijn om te onderzoeken of daar een koppeling mogelijk is. Het lijkt voor de hand te liggen dat een centrale aanpak efficiënter is dan één vanuit 23 individuele waterschappen. Volgens mij snapt iedereen in de sector inmiddels wel dat ze uit hun kokker moeten komen, dat we allemaal een onderdeel zijn van iets groters. Door het actief sluiten van kringlopen kunnen we nog veel positieve resultaten bereiken.'

Na waterveiligheid komt er nu meer aandacht voor zoet water en waterkwaliteit; wat zijn daarbij volgens u de speerpunten en uitdagingen?

Glas: 'De doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) uit 2000 zijn helder. Maar Nederland gaat ze niet halen in 2015 en, zoals het er nu uitziet, ook niet na uitstel tot 2027. Er ligt nog een flinke opgave, variërend van nitraten, fosfaten en oude verontreinigingen, tot bestrijdingsmiddelen, medicijnresten en nieuwe stoffen. Van een aantal gebieden is inmiddels duidelijk dat ze misschien nooit aan de norm kunnen voldoen, zoals bepaalde zand- en lössgronden.'

'Nederland ligt aan de ontvangende kant van enkele grote Europese rivieren, en voegt zelf – als dichtbevolkt en geïndustrialiseerd land met een grote agro-industrie – ook de nodige ongewenste stoffen aan het watermilieu toe. Daar moet echt iets aan gebeuren en dat stelt eisen aan alle ketenpartners: de overheid, de industrie, de gebruikers, de waterschappen, de drinkwaterbedrijven, enzovoort.'

Naar aanleiding van de pyrazolen-vervuiling van het oppervlaktewater in Limburg deze zomer: hoe voorkomen we zulke lozingen door bedrijven?

Glas: 'Zolang deze zaak onder de rechter is, kan ik daar namens de UvW niets over zeggen, anders dan dat de cocktail van stoffen die in het water terechtkomt een zorg is van de waterschappen. De achterblijvende normstelling en het tempo waarin nieuwe stoffen worden ontwikkeld, leiden ertoe dat wij in de praktijk niet-genormeerde stoffen tegenkomen in onze zuiveringen.'

Goede normstelling nodig

'Hier staan de ecologische en volksgezondheidsbelangen van de waterschappen en de drinkwaterbedrijven tegenover economische belangen van de industrie. Als waterbeheerders zijn de waterschappen bij vergunningverlening voor lozingen gehouden aan de geldende norm voor een bepaalde stof. Daarbij kunnen we nog speciale omstandigheden meenemen in de overweging, zoals een lage rivierafvoer. Maar zomaar zeggen: 'Die stof mag u niet lozen' kunnen we niet, tenzij er een harde norm aan ten grondslag ligt, gebaseerd op degelijk wetenschappelijk onderzoek. Een generiek 'Nee, tenzij...' voor nieuwe stoffen zou misschien beter zijn voor de waterkwaliteit, maar dat lijkt me niet haalbaar. Dat zou in ieder geval uit Den Haag moeten komen, want daartoe zijn de waterschappen niet bevoegd.'

In welke zin moet of kan handhaving strenger en effectiever, zoals is aangegeven in de Verklaring van Amersfoort?

Glas: 'Strengere handhaving kan alleen achteraf, als je iemand op heterdaad betrapt. Ik ben wel geneigd te denken dat toezicht belangrijker wordt, nu we – bijvoorbeeld onder de nieuwe Omgevingswet – minder met specifieke vergunningen, en meer met algemene regels gaan werken. Daarmee creëer je aan de voorkant dus meer ruimte voor burgers of bedrijven. En dat zul je moeten compenseren door intensiever toezicht aan de achterzijde.'

Intensiever handhaven

'Wij zijn altijd streng en alert, maar je hebt niet overal inspecteurs lopen en sensors zitten. Soms krijgen we een tip of zie je sporen van erfafspoeling in een sloot. Of je komt in een rwzi een specifieke stof tegen waarvan je weet dat er in een bepaald gebied maar één bron van kan zijn. Maar je bent niet altijd bij elke overtreding aanwezig. Strenger handhaven wordt dus moeilijk, hooguit intensiever, bijvoorbeeld met behulp van sensortechnologie. Technisch wordt dat steeds haalbaarder, de vraag is alleen of je het wilt. Want alle data die dat oplevert, moet weer verwerkt en geanalyseerd worden, en dat kost geld. Een interessante discussie, die ik als voorzitter

van UvW niet meer zal meemaken, maar de komende jaren als watergraaf van De Dommel zeker zal blijven volgen.'

'ZEER TE
SPREKEN OVER DE
SAMENWERKING'
